

Biserica a devenit și mai strânsă sub conducerea lui Carol cel Mare. Biserica l-a sprijinit în tot ce a făcut, iar oamenii bisericii au jucat un rol important în administrarea domeniilor sale – o chestiune vitală într-o perioadă când mirenii (cei care nu aparțineau clerului) erau aproape în totalitate analfabeți. Chiar și așa, guvernul lui Carol cel Mare era rudimentar, bazându-se pe nobili puternici, ținuți sub un oarecare control de agenții de încredere ai regelui, adesea episcopi. Bani nu aveau un rol prea mare în economie, iar sistemul social prelua deja caracteristicile feudale, plățile făcându-se în tot soiul de alimente, munci sau servicii militare.

Ca și în Anglia normandă 200 de ani mai târziu, teritoriile periferice din imperiul franc au devenit feude, ale căror lordi erau înveștiți cu puteri importante; acest lucru trebuia făcut pentru ca ei să poată acționa în mod eficient împotriva invadatorilor, dându-le de asemenea ocazia să-și sfideze stăpânii și să-și proclame independența. Carol cel Mare, permanent activ, a reușit să-și controleze vastul regat, însă evenimentele ulterioare aveau să demonstreze că acest regat era mult prea mare în comparație cu resursele disponibile.

Cărturari și patroni

Carol cel Mare nu prea avea ce face în privința remedierii nivelului de viață relativ primitiv din Europa post-romană, dar a încercat totuși să promoveze studiul și să înalțe standardele culturale. La curtea lui Carol cel Mare erau atrași cărturari, profesori, scriitorii și artiști, unde transmiteau altora cunoștințele și priceperile lor. Cel mai important cărturar a

fost englezul Alcuin, unul dintre cele mai distinse personaje de la sfârșitul secolului VIII, care au făcut din Northumbria cel mai mare centru european al studiului. În calitate de conducător al Școlii Palatului lui Carol cel Mare începând cu 782, Alcuin a fost personajul central al mișcării religioase, literare și artistice, numită "Renașterea Carolingiană".

Una dintre realizări a fost copierea Evangheliilor și a altor texte religioase. Acest lucru a influențat atât credința religioasă cât și educația. O bună copie era foarte importantă pentru că, înainte de epoca tipăririi, a fost singura cale de a "publica" și a face să circule o carte. Un text deformat (adică un text prost copiat) putea fi copiat la rândul său și pus în circulație, generând numeroase neînțelegeri și dispute. Textele și alte documente trebuiau să fie ușor de descifrat; iar minusculele carolingiene – forma de scriere apărută pe timpul lui Carol cel Mare – au stabilit un standard pentru claritate și viteza de întrebuițare, care nu a fost depășită decât în timpul Renașterii italiene. Arta, sub aspectul de ornamentare a manuscriselor (în luminare), a înflorit de asemenea sub conducerea lui Carol cel Mare.

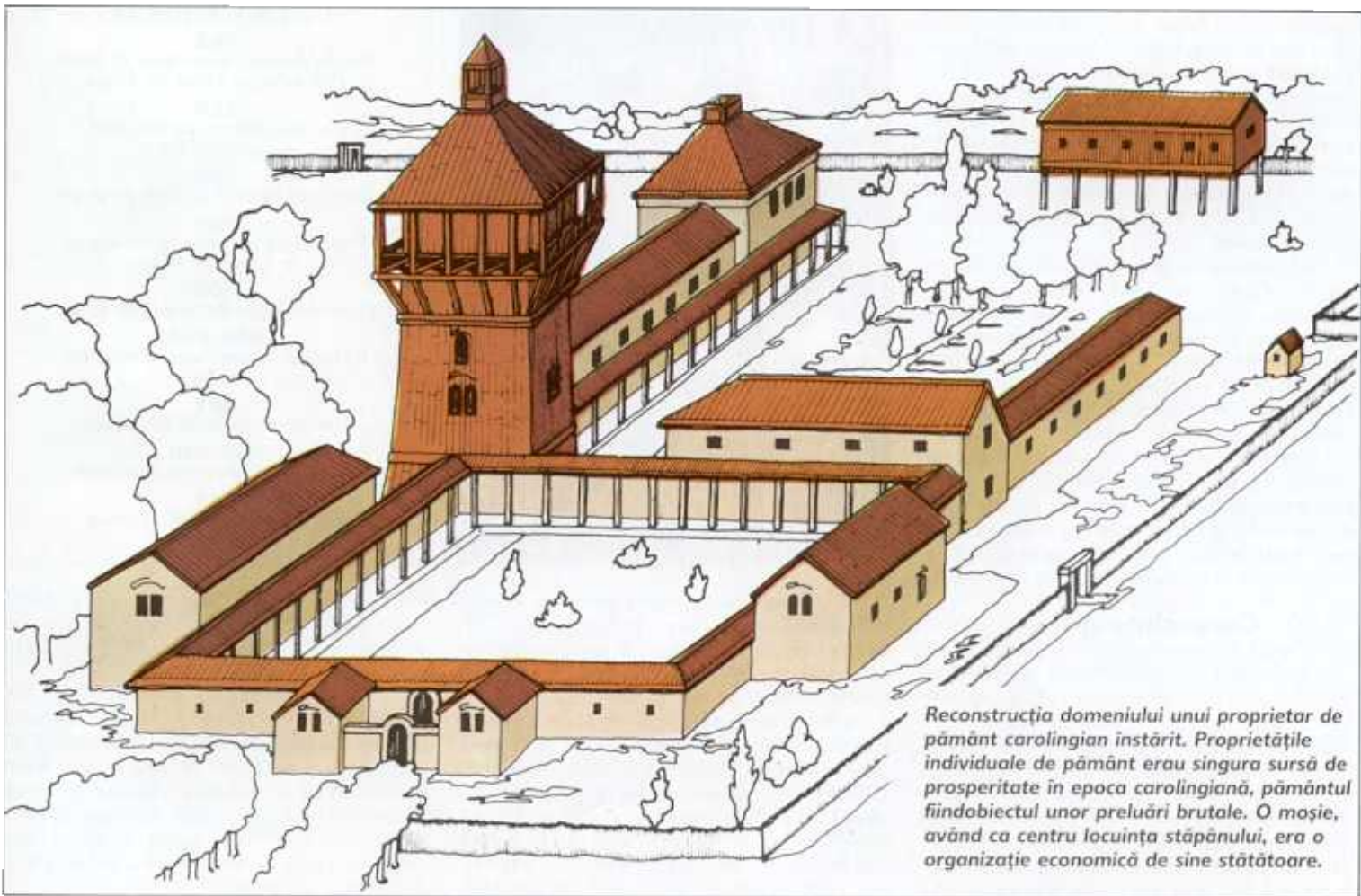
Alcuin a asigurat o educație neprotocolară în Școala Palatului, destinată atât adulților cât și copiilor, care urmărea dotarea imperiului cu administratori competenți și culti. Deși era profund interesat de studii și teologie, Carol cel Mare însuși era analfabet și, deși vorbea latină și înțelegea greaca, nu a reușit niciodată să învețe să scrie, motivând că s-a apucat de scris la o vârstă prea înaintată. Cu toate că Renașterea carolingiană era concentrată în special asupra curții, s-au făcut eforturi pentru

încurajarea și îmbunătățirea aspectelor catedralelor, a școlilor monastice și sătești. Însă acestea nu au fost decât insule plutind într-o mare a ignoranței, urmând să treacă secole până când Europa a atins nivelul de civilizație dorit de Imperiul Roman – în ciuda căruia, lui Carol cel Mare însuși i-a fost sortit să devină, teoretic, urmașul împăraților romani.

Împăratul Carol cel Mare

Acest lucru s-a întâmplat prin intermediul alianței dintre papalitate și franci. Carol cel Mare a intervenit în Italia de câteva ori, pentru a-i oferi ajutor papei, în special în 773-74, când a pornit un nou război împotriva lombarzilor care au fost înfrânți și absorbiți de regatul francilor. În 799, papa Leon al III-lea a fost alungat din Roma, iar Carol cel Mare i-a oferit adăpost. Apoi, a revenit în oraș cu regele, care a acceptat jurământul papei prin care susținea că nu era vinovat de acuzațiile ce i se aduceau, restaurându-i autoritatea. Prin urmare, în ziua de Crăciun a anului 800, în timp ce Carol cel Mare se ridica în picioare după ce se rugase în biserica Sfântului Petru din Roma, papa Leo s-a apropiat recunoscător și i-a așezat pe cap coroana imperială. Papa a declarat că Carol cel Mare era noul Cezar Augustus al unui Imperiu Roman restaurat în vest. Prin nouul său statut, Carol a devenit Carol I al Imperiului Roman și al Franței.

Semnificația exactă a acestui episod celebru a fost întotdeauna disputată. Un punct de vedere este acela că Carol cel Mare nu și-a luat noua funcție în serios, de vreme ce planurile sale ulterioare includeau împărțirea imperiului între cei trei fii ai săi, conform

Reconstrucția domeniului unui proprietar de pământ carolingian înstărit. Proprietățile individuale de pământ erau singura sursă de prosperitate în epoca carolingiană, pământul fiind obiectul unor preluări brutale. O moșie, având ca centru locuința stăpânului, era o organizație economică de sine stătătoare.

Scala

tradiției france. Pe de altă parte, era suficient de atașat de titlul imperial încât să insiste ca împăratul bizantin – colegul “roman” al lui Carol cel Mare – să i-l recunoască ca pe o condiție de pace. Recunoașterea a venit cu greu când o serie de războaie franco-bizantine s-au încheiat în 814. După acestea, bizantinilor li s-a permis în continuare controlul asupra Venetiei, a unor regiuni din sudul Italiei și Siciliei.

Însă, oricare ar fi fost părerile personale ale lui Carol cel Mare, ideea reînvierii Imperiului Roman de Apus a avut consecințe importante, în ciuda faptului că acest imperiu era acum germanic și european, și nu mediteranean. Odată cu Carol cel Mare a început istoria unei mari instituții medievale, Sfântul Imperiu Roman. Deși, acesta a pierit la începutul secolului X, iar zona vestică a acestuia a devenit regatul separat al Franței, imperiul a fost revigorat în 962, a jucat un rol deosebit de important în Evul Mediu și a rămas un element fundamental în politica europeană până a dispărut definitiv la începutul secolului XIX.

Consecințe grave

Ceremonia de încoronare din Roma urma să aibă consecințe imprevizibile. În timpul vieții lui Carol cel Mare, nu era pus la îndoială faptul că împăratul era partenerul principal în alianța dintre imperiu și papă. Însă mai târziu, în Evul Mediu, papii puternici aveau să-și afirme superioritatea asupra împăraților, pretinzând că Carol cel Mare fusese un rege neînsemnat până când papa Leon l-a onorat cu titlul imperial. În mod evident, dacă acest lucru ar fi fost adevărat, cea din urmă autori-

Bavaria Verlag

tate a creștinătății se afla în persoana papei. Imperialiștii au adoptat firește punctul de vedere contrar, susținând că papa nu făcuse mai mult decât să recunoască restaurarea Imperiului pe care Carol cel Mare îl crease.

Astfel, domnia lui Carol cel Mare a avut o importanță deosebită deoarece a dat naștere unor instituții și probleme politice care aveau să joace un rol crucial în decursul Evului Mediu. La fel ca și tatăl său, Carol cel Mare a intenționat să-și împartă regatul, făcându-i regi pe toți fiii săi. Însă, în 810-11, cei doi fii mai mari ai săi au murit, așa că imperiul,

⦿ Acest manuscris descrie povestea Școlii Palatului de la curtea lui Carol cel Mare. Alcuin considera gramatica cel mai important obiect de studiu. Retorica, aritmetica, geometria, muzica și astronomia erau de asemenea studiate.

▶ Sculptură reprezentându-i pe Carol cel Mare și pe Willehad care, în 787, a devenit primul episcop de la Bremen. Willehad era din Northumbria (Anglia), înrudit cu cărturarul Alcuin. El a fost convins de Carol cel Mare să lucreze în mijlocul saxonilor.

▼ Carol cel Mare împreună cu un oficial al înaltei curți, cunoscut sub numele de contele palatin. El îl ajută pe rege în justiție.

Illrueh

DATE IMPORTANTE

- 751**
Pepin al III-lea devine rege al francilor; începe dinastia carolingiană
- 754-756**
Campaniile lui Pepin împotriva lombarzilor
- 768-771**
Conducere comună exercitată de Carol cel Mare și Carloman
- 771**
Carol cel Mare devine unic conducător al francilor
- 772-804**
Campanii ale francilor împotriva saxonilor
- 773-74**
Carol cel Mare îi supune pe lombarzi
- 778**
Lupta de la Roncevalles
- 782**
Alcuin devine conducător al Școlii Palatului lui Carol cel Mare
- 788**
Bavaria devine proprietate a regatului franc
- 796**
Carol cel Mare îi învinge pe avari
- 799**
Papa Leon al III-lea se refugiază la Carol cel Mare
- 800**
Carol cel Mare încoronat la Roma
- 800-814**
Războaie intermitente împotriva bizantinilor
- 801**
Francii capturează Barcelona
- 808-810**
Războaie împotriva danezilor
- 814**
Moartea lui Carol cel Mare

intact, a revenit unui singur succesori. După ce l-a încoronat pe fiul său, Ludovic Pius, cu propriile sale mâini, Carol cel Mare a murit în 814.

Sub conducerea lui Ludovic (814-840), imperiul franc a început să se destrame datorită disputelor familiale și a dificultății de a governa o zonă atât de întinsă. Mai mult, cerul Europei s-a întunecat din nou. Se părea că cele înfăptuite de Carol cel Mare își pierduseră valoarea, iar Europa a trecut prin multe încercări până când s-a statornicit o ordine feudală stabilă.